

قابل توجه اساتید محترم و دانشجویان تحصیلات تکمیلی که نیاز به اخذ کد اخلاق دارند:

کد اخلاق چیست؟

کد اخلاق به مجموعه‌ای از اصول و استانداردها اطلاق می‌شود که به محققان کمک می‌کند تا با رعایت اصول اخلاقی، از حقوق و کرامت انسانی شرکت‌کنندگان در تحقیق محافظت کنند و به اعتبار و کیفیت تحقیق خود بیفزایند. به عبارتی کد اخلاق، مصوبه‌ای است که طی بررسی و ارزیابی پروپوزال بر اساس استانداردهای کمیته‌ی ملی اخلاق، توسط کمیته اخلاق دانشگاه برای هر طرح پژوهشی صادر می‌گردد و برای ثبت آثار پژوهشی مانند چاپ مقاله در مجلات پژوهشی معتبر مورد نیاز است و اعتبار جهانی دارد. هر کد یا مصوبه‌ی اخلاق یک گواهی دو زبانه‌ی فارسی و انگلیسی دارد و دارای یک شناسه نیز هست که از حروف و ارقام تشکیل شده است. حروف عموماً اختصار نام کشور و نام موسسه و سال صدور و شماره سریال طرح‌های مصوب است. کد اخلاق هر طرح از طریق اینترنت قابل دسترسی است.

تمامی پروژه‌های تحقیقاتی از جمله پایان نامه‌ها، رساله‌های دکتری و طرح‌های تحقیقاتی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشگاه که با موضوعات حساس و آزمودنی انسانی- حیوانی سروکار دارند، باید مطابق با استانداردها و موازین اخلاقی و حقوق موجود در شیوه نامه اخلاق در پژوهش به انجام برسند. بدین ترتیب، موضوعات پژوهشی مورد نظر **قبل از شروع کار** باید به تصویب کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه برسد وگرنه مطابق با تبصره ۲ بند ۱-۳-۱ دستور العمل نحوه تشکیل، روش کار و شرح وظایف کارگروه/ کمیته‌های اخلاق در پژوهش مصداق بارز **تخلف پژوهشی** محسوب می‌شود.

چه پژوهش‌هایی نیاز به دریافت کد اخلاق دارند؟

- اخذ کد اخلاق برای شروع و انجام پروژه‌های تحقیقاتی از جمله پایان نامه‌ها، رساله‌های دکتری و طرح‌های تحقیقاتی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشگاه که **آزمودنی انسان/ حیوان/ بافت، سلول، خون، عرق، بزاق، ...** دارند و یا با حوزه‌های موضوعی بیومواد، بیویستی، بیوشیمی و کلاً حیطه‌های زیستی و زیست پزشکی سر و کار دارند الزامی است. و حتماً باید قبل از شروع کار عملی اخذ شود.

۱. برای اخذ کد اخلاق از کمیته اخلاق این دانشگاه می‌توان از سایت معاونت پژوهشی و فناوری، حوزه پژوهش، لینک کمیته اخلاق دانشگاه را انتخاب و پس از ورود به سامانه اخلاق و ثبت نام و تعریف یوزر پسورد، با استفاده از یوزر پسورد خود وارد سامانه شده و پروپوزال خود را بارگذاری نمایند یا از طریق آدرس ethics.hsu.ac.ir وارد سامانه اخلاق دانشگاه شده و طبق مراحل فوق ادامه دهند

۲. برای بررسی پروپوزال/ طرح، بارگذاری تصویر **صورتجلسه دفاع از پروپوزال** برای پروپوزالهای دانشجویی و بارگذاری **صورتجلسه شورای پژوهشی** برای طرح‌های پژوهشی الزامی است. همچنین بارگذاری نسخه ورد پروپوزال یا طرح اصلی در صفحه سوم سامانه و تکمیل اطلاعات مربوط به اساتید راهنما و دانشجو یا مجری طرح در صفحه دوم سامانه نیز الزامی است.

۳. برای بررسی طرح/ پروپوزال و اختصاص کد اخلاق به آن باید همه موارد خواسته شده در سامانه اخلاق طبق فرمت خواسته شده تکمیل گردد و برای آزمودنی‌های انسانی فرم‌های ملاحظات اخلاقی مربوط به انسان (کدهای اخلاقی

حفاظت از آزمودنیهای انسانی، فرم ۳۱ گانه اخلاق در آزمودنی های انسانی (و فرم رضایتنامه همراه با رسید پرداختی بررسی پروپوزال/ طرح و فرم بررسی طرح در دبیرخانه کمیته اخلاق تکمیل گردد و برای آزمودنی حیوانی، فرم مربوط به ملاحظات اخلاقی حیوانات آزمایشگاهی) فرم کار با حیوانات آزمایشگاهی و تعهدنامه کار با حیوانات آزمایشگاهی(همراه با رسید پرداختی بررسی پروپوزال/ طرح و فرم بررسی طرح در دبیرخانه کمیته اخلاق) تکمیل و ارسال گردد.

۴. برای دآوری و بررسی طرح ها و پروپوزال ها در کمیته اخلاق دانشگاه حکیم سبزواری، هزینه ای معادل ۰۰۰/ ۱۰۰۰ میلیون ریال به شماره حساب با اطلاعات زیر واریز نمایید:

شماره شب:

IR220100004001109903020014

شناسه واریز:

335109960120006001000000000002

در صورتی که فرم ها و اطلاعات اشتباه ارسال شده باشد مراحل بررسی پروپوزال به تعویق می افتد .

۵. در صورتی که در بررسی اولیه به اصلاحات نیاز بود، کارشناس کمیته، پروپوزال را برای مجری ارسال کرده و مجری طرح پس از بررسی و انجام اصلاحات، گزینه بروز رسانی طرح را انتخاب و مجددا طرح را برای بررسی مجدد ارسال کند، مجریان طرح های تحقیق بایستی پس از بارگزاری اصلاحات خود، حتما در روزهای بعدی نیز جهت اطمینان از انجام صحیح مراحل ثبت پروپوزال و طرح آن در جلسه سامانه کمیته اخلاق را مورد بررسی قرار دهند

قبل از هر اقدامی جهت اخذ کد اخلاق به نکات ذیل توجه فرمایید:

۱. با استناد به محتوای همه دستورالعمل های ملی اخلاق در پژوهش، شروع پژوهش (به جز پژوهش های کتابخانه ای مانند پژوهش هایی که صرفاً به مرور منابع می پردازند) قبل از دریافت مجوز کمیته اخلاق در پژوهش ممنوع است و نوعی تخلف پژوهشی محسوب می شود. بنابراین فعالیت های پژوهشی خاتمه یافته یا در حال اجرا شامل مقاله نگارش شده، رساله دکتری، پایان نامه کارشناسی ارشد و طرح پژوهشی به هیچ عنوان کد اخلاق تعلق نخواهد گرفت.

۲. توجه داشته باشید شما با ارسال این درخواست به همه اعضای کمیته اخلاق در پژوهش بررسی کننده طرحنامه و نیز اعضای دبیرخانه و اعضای کمیته های اخلاق در پژوهش بالادستی، مشاوران، داوران و ناظران آنها اجازه می دهید به کلیه اطلاعات موجود در طرحنامه، پروتکل، فرم درخواست بررسی اخلاقی و نیز گزارشات بعدی پژوهش شما دسترسی داشته باشند. همچنین اجازه می دهید در هر مرحله از تحقیق و انتشار آن بر کار شما نظارت کنند و یا از شما درخواست ارسال گزارش کنند. در چنین مواردی لازم است حداکثر همکاری را با ناظرین و یا بازرسان مربوطه مبذول دارید. عدم همکاری در این زمینه تخلف پژوهشی محسوب می شود. البته روشن است مسئولیت حفظ محرمانگی اطلاعات مربوطه بر عهده افراد و اعضای مذکور است.

۳. در نظر داشته باشید کمیته اخلاق در پژوهش می تواند در شرایطی که بیم آسیب جدی به شرکت کنندگان در پژوهش، پژوهشگران، محیط زیست، جامعه و برود در هر مرحله، انجام پژوهش را متوقف کنند. در چنین شرایطی کمیته اخلاق در پژوهش به صورت حضوری یا طی نامه ای با ذکر دلیل درخواست توقف مطالعه را ارسال می کند که لازم الاجراست .

۴. شما حق دارید در صورت رد طرحنامه خود، دلایل این موضوع را به صورت مکتوب و یا حضوری از کمیته اخلاق بررسی کننده بخواهید .

۵. در تمامی فرم ها منظور از مجری، **استاد راهنماست** و مسئولیت اخلاقی انجام یک تحقیق و صحت اطلاعات ارسالی در مرحله اول بر عهده مجری اصلی طرح یا **استاد راهنمای اول پایان نامه** است و سایر اعضای تیم پژوهشی نیز در مورد تمام مراحل پژوهش مسؤول هستند. این نکته باید به اطلاع همه پژوهشگران برسد.

۶. در صورتی که در تکمیل فرم با مشکل یا ابهامی مواجه شدید، می توانید از طریق کارشناس کمیته اخلاق نسبت به رفع ابهام و دریافت پاسخ سوالات خود اقدام فرمایید. همچنین اگر روند بررسی پژوهش شما بیش از زمان عادی (۱ ماه) طول کشیده است، مستقیماً پیگیری نمایید .

اطلاعات تماس کمیته به شرح زیر است:

کارشناس کمیته اخلاق: خانم دکتر امیری پارسا، تلفن: ۴۴۰۱۲۷۵۴